

Instructieblad voor de oefenpartner: hoe kunt u het spelletje ‘galgje’ spelen.

Om *luisterwoorden* goed te schrijven is het erg belangrijk dat uw kind de klanken van de Nederlandse taal kent en weet uit welke klanken woorden bestaan. Om hier op een speelse manier mee te oefenen, kunt u (een aangepaste vorm van) het spelletje ‘galgje’ spelen.

Wanneer uw kind tijdens de behandeling een nieuw type woorden aangeboden krijgt, krijgt het de bijbehorende woordenlijsten mee naar huis. Vanaf dat moment kunt u met de woorden van de woordenlijsten het spelletje ‘galgje’ spelen.

Let op: Belangrijk bij het oefenen blijft het niet alfabetisch, maar *fonetisch* verklanken van de letter(combinatie)s; het gaat er telkens om hoe de letter(combinatie) in een woord klinkt.

De doffe klinkers (rood gedrukt op de letterkaartjes) dienen allemaal als /ù/ verklankt te worden.

Let op: Bij het thuis oefenen mag uw kind het spellingschrift gebruiken om (nog) niet beheerste kennis op te zoeken of om het gemaakte werk te controleren.

Hieronder volgt een voorbeeld van het spelen van ‘galgje’. Bij deze vorm van galgje wordt niet per letter een streepje gezet, maar per klank of letter(combinatie). Onder het streepje wordt telkens gezet om welk soort klank het gaat: korte klinker (kk), lange klinker (lk), bijzondere klinker (bk), doffe klinker (dk), medeklinker (m) of bijzondere medeklinker (bm). Uw kind ziet zowel het aantal streepjes als het soort klanken dat nodig is. Uw kind moet proberen zo snel mogelijk te raden welk woord er hoort te staan. Bespreek eventueel vooraf, met behulp van het spellingschrift, welk soort klanken nodig is om het woord te raden en uit hoeveel klanken deze groepen bestaan (er zijn maar drie bijzondere medeklinkers, dus een bijzondere medeklinker is gemakkelijker te raden dan een van de vele medeklinkers).

Benodigd materiaal: bord of schrift
krijt, stift of pen
spellingschrift
woordenlijst(en)

- ☐ U kiest een woord van de woordenlijst en schrijft op het bord of in het schrift het aantal streepjes dat correspondeert met het aantal klanken in het woord. Onder elk streepje schrijft u om welke klank het gaat. Uw kind moet dit beiden goed kunnen zien. Vervolgens vraagt u uw kind klanken te noemen en zo het woord te raden. Voor elke foute klank tekent u een streep van de ‘galg’ en tevens schrijft u de letter(combinatie) op, zodat uw kind weet welke klanken er niet in zitten.
 - u kiest een woord van de woordenlijst, bijvoorbeeld ‘sneeuwpop’
 - u telt het aantal klanken in het woord (s-n-eeuw-p-o-p heeft zes klanken) en tekent zoveel streepjes op het bord of in het schrift (zodat uw kind het goed kan zien)
 - onder elk streepje schrijft u om welke klank het gaat (ook dit moet uw kind goed kunnen zien), bijvoorbeeld:

m m bk m kk m

- u zegt: “probeer het woord te raden en zo min mogelijk foute klanken te noemen”
- als uw kind een klank heeft gezegd, gaat u na of de klank in het woord zit
 - wanneer de klank in het woord zit, schrijft u de goede letter(combinatie) boven het goede streepje op (als hij er meerdere keren in zit, schrijft u hem meerdere keren op), bijvoorbeeld de klank /p/:

 m m bk m ^p kk m ^p

- wanneer de klank niet in het woord zit, schrijft u de letter(combinatie) aan de zijkant en tekent u de eerste streep van de ‘galg’, bijvoorbeeld de klank /w/:

 m m bk m kk m w

- wanneer de klank niet in het woord zit, en het betreft een soort klank die niet in het woord voorkomt (in het woord ‘sneeuwpop’ komt bijvoorbeeld geen lange klinker voor), dan probeert u uw kind ervan bewust te maken dat de genoemde klank nooit goed kan zijn, bijvoorbeeld de klank /aa/:
- u zegt: “wat is de /áá/ voor een klank?” en “komt deze klank voor in dit woord?”
- wanneer uw kind moeite heeft met het noemen van een soort klanken, zegt u: “pak je spellingschrift er maar bij en zoek op welke klanken je nog kunt noemen”
- u gaat door totdat uw kind alle klanken goed geraden heeft of totdat de ‘galg’ is afgetekend
- wanneer uw kind alle klanken goed geraden heeft, zegt u: “goed zo, lees het woord maar voor” of “dat heb je goed aangepakt” of “dit kun jij al heel goed”

In het heen-en-weer-schrift voor de behandelaar of in het oefenschrift van uw kind kunt u schrijven hoe de oefening ging en of er eventueel opvallende dingen naar voren zijn gekomen. U kunt bijvoorbeeld schrijven in welk tempo uw kind de oefening uitvoerde, bij welke klanken en letter(combinatie)s het nog moest nadenken en bij welk soort klanken uw kind het spellingschrift nodig had.